

»ROČNIK VIII. ČISLO XVI. JAR 2009«

AGRAKELASIO

: FAHZIN · SPOLOČENSTVÁ · TOLKIENA:

O POZITÍVNOM MYSLENÍ ...

Zdravím Vás, drahí čitatelia Athelasu. Chcel by som sa z tohto miesta zamyslieť nad jednou vecou, ktorá mi v posledných týždňoch behá myšľou nad mysením.

Asi sa to veľmi nehodí do fanzinu venovaného fantasy, ale je to niečo, čo občas dokáže veci, priam fantastické. Jeden múdry človek rozdelil "bohatých" a "chudobných" ľudí práve podľa toho, ako myslia. Keď niečo navrhnete "chudobnému" človeku, začne myslieť asi takto: "To si nemôžem dovoliť, lebo..." Na druhej strane bohatý človek uvažuje: "Ako by som si to mohol dovoliť?"

Uvediem dva príbehy, ktoré ma v poslednej dobe oslovili:

V polovici novembra som strávil víkend s partiou (horo)lezcov na chate. Jeden z nás doniesol "pre motiváciu" Jamesák (časopis slovenských horolezcov). Bolo to tuším prvé číslo, ktoré sa mi dostalo do rúk, takže ma osloвило. Čítať o expedíciách v Andách, Himalájach a porovnávať to s mojim vlastným snažením na lezeckej stene bolo veľmi zaujímavé. Po prečítaní som si povedal "Tito ľudia sú ďaleko predo mnou, ale fajn sa o nich číta". Možno by to bolo celé skončilo len pri tomto zamyslení, ale na druhý deň počas debaty padli dve slová: Mont Blanc. V tom okamihu sa stala vec, na akú som nebol zvyknutý (a ešte stále ma prekvapuje... pozitívne). Zamyslel som sa (a nebol som sám), ale nebolo to zamyslenie "Nemôžeme tam ísť lebo...". Bolo to práve zamyslenie "Cesta je to dlhá... čo treba urobiť?" A práve z takéhoto mysenia vyviera sila nevzdávať sa a ísť vpred sila nenápadná, ale vytrvalá. Výsledok? V posledných dňoch sa začala nenápadná príprava: povianočná "prechádzka" Zochova chata Bratislava, pozorovanie východu slnka nad Bratislavou tretieho januára ... (No a z mojej strany ešte nákup výstroje do snehu... ale to je skôr o peniazoch ako o pozitívnom mysení) A ja stále uvažujem: "Ako by som ten Mont Blanc dal?"

Druhý príklad. Na mojej narodeninovej oslave (opäť s lezcam) padol návrh, že "najbližší

víkend - Kráľova Hoľa". Opäť som sa zamyslel a premýšľal som celú cestu domov... Najprv sa dostal k slovu bežné - "chudobný" pohľad na vec. "Ako vyzerá víkend? V nedel'u Stretko pre nováčikov, po tom koncert BHS s rodinou... Nemožné." ... Ale postupne sa k slovu dostával "bohatý" človek: "Keby som sa v sobotu večer vrátil z Tatier domov, aj sa umyjem, aj čo-to dospím..." Skrátka, na konečnej z trolejbusu vystupoval bohatý človek uvažujúci, kedy ide v sobotu posledný spoj z Nízkych Tatier do Bratislavu. Síce ten nápad nakoniec padol, ale ešte stále ma hreje uvažovanie "Ako by sa to dalo zariadiť?"

A toto mi v ST trochu chýba. Sme mladí (v porovnaní s vekovým priemerom Slovenska), tak kde je ten mladícky elán, nadšenie, chut' ísť niekom, kam ešte nikto pred nami nevkročil (viď StarTrek)?

niekom, kam ešte nikto pred nami nevkročil (viď StarTrek)?

Rád by som Vás teda z tohto miesta vyzval na takú malú zmenu mysenia. Skúsme aspoň občas nemyslieť ako chudobní ľudia. Sme mladí a krásni (podaktori :-D), myslím, že si môžeme dovoliť "luxus" uvažovať pozitívne.

Ján "Eruantalón" Bakos

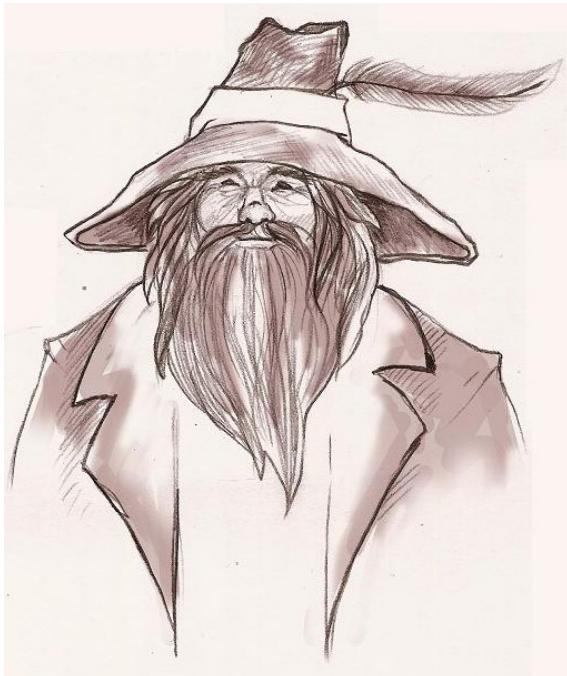
ŽIVOT JE ZMENA...

Kto pravidelne listuje stránkami Athelasu, ten dobre vie, ako sa veci majú: Athelas vychádza nepravidelne, trpí núdzou prílevu novej krvi a už viackrát sa stalo, že na vlásku visela jeho holá existencia. Pravdu Vám napíšuc, boli to boje. Ako šéfredaktor, jazykový korektor, zalamovač textu, grafik, občasný ilustrátor, pravidelný autor príspevkov a "dokopávač" v jednej osobe Vám musím na rovinu povedať: bola to fuška a robil som to rád, ale už to jednoducho nestíham. Okrem týchto, nazvime ich "vonkajšími bojmi", tu boli ešte "boje vnútorné", ktoré prebiehali v mojej hlave: Má to celé ešte zmysel? Nemám to celé zabalíť? Po urputnom sebapresvedčovaní sa som zakaždým dospel k dvom jasným odpovediam: Zmysel to má a ešte to nebalím. S týmito odpovedami sa Vám prihováram aj teraz a stále si za nimi pevne stojím. Existencia Athelasu bude mať vždy zmysel, pokiaľ si ho prečíta čo i len jedna duša, ktorá sa nepodieľala na vzniku konkrétneho čísla. A skutočne, ani po tých dlhých rokoch (od jesene 2003) to ešte úplne nebalím. To, že sa vzdávam všetkých vyššie spomenutých postov vrátane šéfredaktorstva (tak a je to vonku) neznamená, že s Athelasom končím. Vďaka Eruovi, ktorý od budúceho čísla preberie úlohu "toho, čo to má všetko pod palcom", tu Athelas bude aj nadálej a v nom sa občas mihnem aj ja nejakým tým príspevkom. Ako bude vyzeráť štruktúra a vzhľad budúceho Athelasu, to sa neodvážim predpovedať, lebo odo mňa už závisiť nebude. Čo však viem určite, je, že samotný obsah Athelasu a či vôbec nejaký bude, závisí len a len na Vás: na čitateľoch a prispievateľoch.

Držím Athelasu palce!

S pozdravom
Váš odchodivší šéfredaktor

NOVINKY Z KRAJA

Nový Herold

V dňoch 14. - 30. septembra 2008 sa uskutočnili voľby Herolda pre západné Slovensko. Spomedzi troch kandidátov si voliči západoslovenského heroldstva nakoniec v napínavom dvojkolovom hlasovaní zvolili za Herolda Veroniku "Lothmíril" Frankovskú. Novému heroldovi gratulujeme a želáme mu veľa úspechov vo funkcií. Viac o ňom, resp. o nej v rozhovore vo vnútri čísla.

Stará Hlava

V dňoch 11. - 18. októbra 2008 sa opäť uskutočnili každoročné voľby Hlav Bielej rady. Z dvojice kandidátov bol v hlasovaní úspešnejší Ján "Eruantalon" Bakoš, ktorý sa týmto stal Hlavou na svoje druhé volebné obdobie. Staronovej Hlave tiež gratulujeme a želáme veľa elánu pri plnení povinností.

Termíny Stretiek v Bratislave

Západoslovenské heroldstvo oznamuje, že pravidelné Stretká sa konajú v Klubovni ST na Jedlíkovej ulici každý štvrtok o 18:00.

Vzhľadom na záujem členov zo širšieho okolia Bratislavы o účasť na Stretkách sa okrem toho budú konáť aj mimoriadne Stretká, a to každý druhý piatok v mesiaci o 18:00. Všetci ste srdečne vítaní.

Elfština

Rybársky cech (lingvistická gilda ST) oznamuje, že pravidelné lekcie Elfštiny sa budú konať každý piatok od 14:00 v Klubovni ST. V učebnom pláne je jazyk quenya preberaný podľa učebnice Quetin i lambe eldaiva od Thorstena Rencka. Bližšie informácie ako aj linky na stiahnutie učebnice (časť sme už preložili aj

do slovenčiny) nájdete na Fórách ST (forum.tolkien.sk) v sekcií Elfština, prípadne na webe elfstina.tolkien.sk. Každý záujemca o štúdium (nielen) jazyka vznešených elfov je vítaný. Elen síla lúmenn omentielvo!

Zasadanie Senátu

Dňa 11. októbra 2008 sa uskutočnilo zasadanie Senátu ST. Na rokování, ktorého sa zúčastnili skoro všetci Senátori odzneli predbežné správy členov Bielej rady a predstavených gíld a tiež sa prerokovali všetky otázky, ktoré sa od posledného zasadania vyskytli. Najbližšie zasadanie sa uskutoční (ak sa nevyskytnú dôvody na mimoriadne zasadnutie) pravdepodobne opäť o rok.

Tituly

Na zasadnutí Senátu Biela rada udelaia nasledovné vyznamenania:

Doživotný titul Pestovateľ athelasu Matúšovi "Lokimu" Hyžnému.

Doživotný titul Staviteľ prístavov Michalovi "Randirovi" Šebeňovi.

Titul Najčlen roku 2008 Kataríne "Crankii" Jurdákovej.

Ocenenia budú oficiálne odovzdané na Oslave vzniku ST v máji 2009.

Ocenénym blažoželáme.

Narodeniny J.R.R. Tolkiena

Fanúšikovia pána profesora Tolkiena si už vyše desať rokov pripomínajú jeho narodeniny (3. januára) slávnostným prípitkom. Spoločenstvo Tolkiena, združenie fantastiky sa tento rok pripojilo tomuto milému nápadu. Naši členovia si našli čas a spoločne si presne o 21:00 pripili na počest profesora Tolkiena. Vzhľadom na značný rozptyl našich členov tesne po Silvestri, prípitok prebiehal na niekol'kých miestach (Klubovňa ST, Randirova chata, Brno, ...) súčasne.

Akcie

12.-14. septembra 2008 sa v bratislavskom Istropolis konal ďalší ročník ComicsSalónu a IstroConu. Svojím aktívnym prístupom a prednáškami do programu prispeli aj členovia ST. Krátky report z IstroConu pozri na strane 4.

23.-25. januára 2009 sa konal už šiesty ročník pražského TolkienConu. ST pri tom nemohlo chýbať. Report z akcie pozri na stranach 12 a 13.

ISTROCON & COMICS SALÓN 2008

Oba tieto CONy majú už na Slovensku vybudovanú tradíciu. Comics Salón ako komerčný CON zameraný na Mangu a Anime a IstroCON ako kedysi jediný fantasy positive CON na Slovensku. Comics Salón je od začiatku organizovaný OZ AnimeCrew a od minulého roku si toto OZ zobraťo na starosť aj IstroCON, ktorý sa pod pôvodnou organizáciou konal naposlasy v roku 2003. Tohto roku to bol 5. ročník Comics Salónu a 21. ročník IstroCONu. Ako zmenil tvár pod novým vedením? Boli napravené staré chyby? Aké boli nové priestory v Istopolise?

Organizácia akcie, kde sa počas jej trvania premelie viac ako 5 000 účastníkov, určite nie je jednoduchá vec. Znamená čas a energiu mnohých ľudí a koordináciu množstva prác. A čím viac povinností, tým viac maličkých chýb sa objaví. Ja som ich začal registrovať hned po príchode, pretože fakt, že som bol prednášajúci a zároveň vedúci LARPovej miestnosti neznamenal, že som sa našiel na V.I.P. liste. Tento problém sa však rýchlo vyriešil, a tak som pokračoval ďalej za svojim pracovným oddychom. Rozčaroval ma až príchod do "Larp Salónu". V skutočnosti totiž išlo len o chodbu so stolmi a stoličkami v najzadnejšej časti. Ako zvyčajne, Larp je nedostatočne masová téma a tak sa na ňom šetrí. Predýchal som to však (Malo to aj výhodu, narozdiel od Fantasy Salónu sa tam dalo aj dýchat.) a tak som si začal zháňať techniku zahŕňajúcu PC, data projektor a reproduktory. Chvíľu to trvalo, ale nakoniec som si vydobyl PC aj projektor a prišiel ich zapojiť do našej miestnosti. Čo ma však čakalo, bola predĺžovačka o dĺžke 1,5 metra. Samozrejme, dostačovala ledva po zem a tak som išiel zhánať ďalšiu. U hlavného organizátora som neuspel, zachránený som bol až kníhkupectvom Brloh

(ďakujem). Počas montovania mi prišli aj repráky a ja som mal miestnosť konečne pripravenú na premietanie s minimálnym časovým sklzem. S dobrým pocitom som teda odštartoval programovú líniu. Odvtedy sa väčšina organizačných problémov stratila. Jediné, čo bolo trošku neprijemné, bola absencia smetného koša a zdieľanie chodby s manga workshopmi, s ktorými sme sa trošku rušili a občas mali menšie priestorové problémy. Ale tie snáď ani nestoja za reč. Celkovo bolo vidieť, že organizácia delegovaná na vedúcich jednotlivých programových línií, funguje hladšie, než tomu bolo minulý rok, keď bol LARP zastrčený ešte viac. (Naša chodbička bola vlastne oproti minulému roku úplne super.) Takže zlepšenie bolo badateľné.

Hoci som si na CONe veľmi program neužil, ľudia nezapojení do organizácie mali o zábave postarané. Neustále bežiace prednášky a workshopy o Anime, Japonsku, Fantasy, Horore, Larpe, premietané filmy alebo aj DDR na chodbe sa starali o to, aby mal návštevník stále čo robiť. Hlavná chodba však zívala prázdnnotou najmä v strede, kde bol veľký plac. Zámer, aby bolo prostredie vzdušnejšie sice vyšiel, ale také DDR by stred chodby určite ozvláštnilo. Na krajoch boli navyše rozložené počítače od herne Storm, kde si účastníci mohli zahrať klasiky ako Counter-Strike alebo Warcraft 3, ale napríklad aj najnovší Command & Conquer. Nechýbalo tu ani kníhkupectvo Brloh s 20% zľavami a časopis Fantázia. Mnohých zrejme potešila aj WiFi s pokrytím v celej budove, ktorá bola výborná minimálne na zisťovanie si nočných spojov domov. Medzi klasické zábavy na veľa CONoch patrí tombola, ktorá nechýbala ani tu a anime pozitívni jedinci sa mohli zapojiť aj do CosPlay-u a skúsiť svoju obľúbenú postavu z mangy/anime čo najvernejšie napodobiť kostýmom.

Návštevníci, ktorí si nedoniesli vlastné zásoby jedla a pitia mohli byť sklamani. Predaj piva, kofoly a džúsov sice bol zabezpečený, ale ako zhodnotili na slovo vzatí odborníci z GAELLu, pivo nechutnilo nič moc a kofola nebola zrovna najlacnejšia. Taktiež normálne jedlo, z ktorého by sa človek aj najedol a zároveň nezaplatal vysoký obnos peňazí, nebolo priamo v priestoroch k zohnaniu. Našťastie sa Istopolis nachádza vedľa Tržnice a tak sa dalo vybehnuť a rýchlo sa najest'. Za zlyhanie však považujem až fakt, že WC na prvom poschodi boli platené a na druhom boli buď plné, alebo nefunkčné. Platenie sociálnych zariadení na akcií takýchto rozmerov (hoc triviálnou sumou) je podľa mňa neprijatelné. Rovnako boli platené aj šatne.

Atmosféra na akcii bola prijemná. Streltol som veľa ľudí, ktorých som dlho nevidel, alebo nemal čas s nimi prehodiť viac ako pár slov. Taktiež nepochybujem o tom, že som si tam veľa známych nevšimol (pri 8095 návštevníkoch to nie je nič zvláštne). Celkovo hodnotím akciu pozitívne aj keď IstroCON línie potrebujú potlačiť trošku vpred. Pokiaľ všetko pôjde tak, ako má, Larpovú líniu si nabudúce vezme na starosť portál S.L.A.D.

Michal "Shade" Grečner

DRAK

V dobách legend a mýtů dávných, starých
než lidé země obývali
mnoho bájních tvorů žilo zde
kentauři, draci, elfové...

Žili v klidu, v míru, v síních svých
páновé času prastarých
přijel však člověk, s ním chaos, strach
a slavné síně teď kryje prach...

Na mocné pány padl stín,
o němž vám příběh vypravím,
příběh o dnech, starých čas
kdy nocemi se nesl hvězd třpty a jas
Elfové snili své čisté sny
a draci byli pány oblohy
a jejich mágové učení,
neměli obdob na zemi.

Však přijel raz člověk do země
plenil, pálil, chtěl získat vše,
On záviděl elfům očí zář a jas
drákům volnost a křídla zas
A z té závisti, on chtěl zničit je
jen on měl mít všechno, oni ne,
a draci se chystali k souboji,
a elfové mířili v přístavy.

Uběhla století, letí čas
draci jeli v boj zas a zas
elfové odpluli ze zemí
a nebyli tam více spatřeni.

Sedím na vršku, vůkol luny jas
hledím na východ snad po stý raz
I když vím, že draci boj prohráli
nadále hledím tam, do dálí
toužím spatřit zlatých šupin třpty,
a znát zda-li ten jeden zůstal živ.....

Daleko v horách drak si žil, (mladý byl a plný sil)
poklad si cenný shromáždil,
ležel na něm, tiše snil,
když ho však šramot probudil.

Otevřel oči a co vidi,
hordu hamžínských, hloupých lidí!
„Kradnout můj poklad? Tak to ne!“
zařval a vlnil mezi ně.

Každý z nich se hrůzou chvěl,
drak sežehl reky na popel,
Teď jeho sluji v tomhle kraji
hrdinové se vyhýbají.

Slunce zašlo za pahorky, na hvozd padl temný stín.
Měsíc září, hvězdy svítí nocí světlem pobledlým.
Uprostřed hor, mezi lesy, ukryté ve stínu skal,

čnějí se tam ruiny hradeb, kdysi tam však zámek stál.

Pod horama, ve své sluji, rudý drak tu doupě má,
on posledním je živým tvorem který příběh hradu zná.

Raz do roka vprostřed léta, v den kdy kvete kapradí,
když bludičky do močálů oběti své odvádí,
obživne hrad starou sílou, která z kletby pochází,
stíny sluhů, stráží, knížat chodbama se prochází,
duše jejich s hradem spjaté souží dlouho krutý žal,
jen udatný rek s čistým srdcem jejich kletbu by snad
sňal.

Nejezdí už týmhle krajem bohatýri udatní.

Nezapomívaladu tu žádný pěvec pověstí,
příběh padá v zapomnění a mění se v legendu,
než ji strhnou víry času, vypravím vám aspoň tu.

Žil tu jednou jeden král, i panoval on zemi své,
spravedlivě vládl lidu, měl dceru, dítě jediné.
Sličná byla ona děva, hleděl za ní mnohý rek,
krásná byla jako jitro, na vdávaní měla věk,
Ze sousední země vladař za ženu jí pojat měl,
chystala se svatba velká, přijít na ni každý směl.

Poddaný lid radoval se, tu černý mrak přihrmel,
ze vzdálených zemí temných přijel mocný čaroděj,
princezninu ruku chtěl,
na nic jiné nehleděl.
Rozzlobil se otec král,
ze síní ho vykázal,
a mág zmizel v tmavém dýmu,
slíbil pomstu, tak strašlivou,
že se každý v zámku chvěl,
mág však hrozbu dodržel.

A tak vždycky vprostřed léta, v den kdy kapradí zakvete,
drak co kdysi býval princem vylézá ven z doupěte,
aby chránil paní svou, před osudem strašlivým,
neunikne žádný rytíř drápům jeho pověstným.

Zahubením toho draka, kletba by se zlomila,
princezna však žalem za ním k smrti by se soužila.

Když se letná půlnoc koncu blíží,
stín ženy sličné k sluji zhlíží,
věří v střípek naděje,
že jednou..že až nadeje,
den, kdy zmizne prokletí,
její král se navrátí,
a sevře ji v objetí.

A tak vprostřed starých skal,
zašlý zámek chátrá dál,
dvě duše k sobě smutně zhlíží,
temnota se vůkol plíží,
kraje krásu lesům, horám, mocným síním mizne jas,
nad příběhem rozestírá prašné černé křídla čas,
jak černý havran proplíží se historii i matným snem,
a můj příběh smutně, tiše a navěky mizne v něm.

Daniela "Dandy" Bodíšová

N O V Ý H E R O L D

Athelas: Členovia ST t'a už určite poznajú, ale Athelas sa dostáva do rúk aj ľud'om mimo ST. Prvé otázky teda budú všeobecné, týkajúce sa teba ako osoby. Kto si?

Lothímír: To je až príliš všeobecná otázka, nie? Nie príliš výnimočná elfka z rodu Sindar z Imladris... (úsmev)

Mal som na mysli "normálny svet". Čiže odkiaľ si, kde bývaš, čo a kde študuješ...

Prepáč, neodolala som. Narodila som sa v Prievidzi, ale momentálne bývam napolu v Bratislave, napolu v Brne. Tam totiž študujem, prvý ročník na Fakulte sociálnych studií a Filozofickej fakulte Masarykovej univerzity.

Čo konkrétnie?

Konkrétnie "históriu", "mediálne štúdia a žurnalistiku" a "medzinárodné vzťahy". Skôr než sa na mňa začnete škaredo pozerať, nie, nie sú to tri školy, ale dve navzájom sa prekrývajúce dvojodborové štúdia. Čiže de facto jeden a pol školy... Ale ten rozvrh na to vôbec nevyzerá, zatial' popri tom bez problémov stíham prácu aj Stčko.

Nedávno si teda skončila strednú školu. Aké predmety ti tam "sedeli" a ktoré si nemusela? Najmä čo sa týka obsahu, nie učiteľov.

To spolu veľmi často súvisí. Napríklad taký seminár z NOSky som vynechala kvôli učiteľovi, a pritom to nakoniec bola jediná vec, ktorú som potrebovala na prijímačky. No rozhodne na prvom mieste dejepis, celkom vysoko je aj angličtina. Na opačnom konci by boli prírodovedné predmety, geografia a najmä biológia.

Aké sú tvoje záľuby? Športuješ, alebo si "typický" fantazista, zalezený za knižkami / telkou / počítačom?

Veľmi rada čítam a ešte radšej písem. Ostávam verná žánru fantasy a rôznym jeho subžánrom, historickým románom, neodmiptom ani inú kvalitnú knižku, ktorá sa mi dostane pod ruku. Televízií sa vyhýbam... ale môj notebook je so mnou častejšie než ktokoľvek iný, obávam sa. Skvelým koničkom na zabíjanie času je samozrejme STčko, nedá sa to považovať za adrenalínový šport? Ak nie, k tým pohybovejším aktivitám patril historický šerm, s ktorým som bohužiaľ sekla, stále aktuálne kolieskové korčule a túžba venovať sa lezeniu. A larpy.

Presuňme sa pomaličky k fantastike. Ktorý žánier fantasy je tvoj najobľúbenejší? Alebo ktorí autori?

Celá fantasy sa na žánre deliť nedá, ale mám veľmi kladný vzťah k historickej fantasy, najmä ak je kvalitná a prepracovaná a fantastické prvky v nej sú prispôsobené dobe (napríklad Stín modrého býka od Františky Vrbenskej a Leonarda Medeka). Zároveň ma fansicuje aj magický realizmus, ako žánier "uznávaný svetovou literatúrou", tomu by som sa v budúcnosti veľmi rada venovala v nejakej prednáške. Autori nikoho neprekvapia, Tolkien, Sapkowski, Pratchett, Rowlingová. Ale aj Kristine Kathryn Rusch alebo Henryk Szienkiewicz, Antoine de Saint-Exupéry. Z tých domácich potom Pavel Renčín a spomínaná Františka Vrbenská. Zahlcujem vás priveľ'a menami, však?

Ani nie, aspoň sa naši čitatelia môžu inšpirovať.

Tak ešte pridám Neila Gaimana a Petru Neomillnerovú.

Presuňme sa teraz, prekvapujúco, k profesorovi Tolkienovi. Ako si sa dostala k jeho dielam?

Celkom prirodzene. V piatich rokoch mi rodičia čítili Hobita na dobrú noc... Ked' som mala osem, prelúskala som sa ním sama. Nasledujúce dva roky som si na Pána prsteňov netrúfla, zato som dookola obzerala knižku "Středozem očima malířů", prierez rôznymi ilustráciami Tolkienových diel, ktorá doteraz výrazne ovplyvnila moju predstavivosť sveta Ardy. Po úplnom nadšení z Pána prsteňov nasledoval ľažký oriešok, prehrýzť sa Silmarilionom, ale odvtedy ma to nepustilo...

Čo pre teba diela profesora Tolkiena znamenajú, čo ti dávajú do života?

Zaujímavá otázka. Sú to krásne, takmer mytologické príbehy, ktoré dokážu človeka uchvátiť. Napriek tomu by bolo pokrytecké tvrdiť, že som si z nich vzala nejaké zásadné myšlienky. Vďaka týmto dielam som spoznala veľa skvelých ľudí a mala možnosť získať neuveriteľné zážitky. No predovšetkým pre mňa znamenajú... útočisko. Ochrannu, ktorú dokáže poskytnúť iba svet fantázie, podmanivo volajúci, že ho stačí len objaviť, odkrýť závoj racionálneho, zdravého myslenia a vojsť do Stredozeme. Svet, do ktorého sa môžem ponoriť a ukryť.

Ale posuňme sa ešte o kúsok ďalej... Ako a kedy si sa dostala k STčku? Alebo sa STčko dostalo k tebe?

Pre mňa bol šok, keď som zistila, že na internete desiatky ľudí diskutujú o Tolkienových dielach, natočených filmoch a pripravovanom závere trilógie. Pohybovala som sa však najmä po českých stránkach. V štrnásťich som teda zlomila rodičov a šla do Prahy na TolkienCon 2005 a tam som v nedele pred odchodom nabrala odvahu a osloviла Lokiho, či má svoje maľby (vyhral výtvarnú súťaž) aj v digitálnej podobe. Tak... ste si ma nejako všimli, ako Slovenku. Za oveľa večší úspech považujem, že som v ST vydržala... (smiech)

To sме až takí hrozní?

Áno, hryziete.

Ale len na povolenie. (smiech)
Každopádne si v ST vydržala a patríš medzi tých naozaj aktívnych členov. Čo ťa viedlo ku kandidatúre na post Herolda pre západné Slovensko?

Chcela som oficiálnu fuknciu, titul herold bude zniť strašne dobre, keď nabudúce pôjdeme niekom do zahraničia. (smiech) Okrem toho to beriem ako osobnú motiváciu robiť pre ST ešte niečo viac, ponúknut' niečo novým členom (tie vlastné začiatky si ešte príliš živo pamätám). A prznám sa, že ma k tomu trochu inšpirovala aj dôvera niektorých konkrétnych ľudí.

Aké sú teda tvoje heroldské plány do budúcnosti?

Nesklamat'. Organizovať akcie v klubovni, pre členov aj pre nečlenov, priblížiť gildy a dokázať, že môžu fungovať. Naďalej reprezentovať ST na conch, stretnutiach a iných príležitostných udalostiach na Slovensku aj v zahraničí, najmä teraz, keď už slovné spojenie "v zahraničí" má skutočný význam.

Z dlhodobého hľadiska by som bola veľmi rada, keby dobou, keď bude Hobit horúcou novinkou v kinách, malo ST dostatočné meno na to, aby sa na nás obracali napríklad novinári alebo vydavateľ či distribútor. Prípadne naopak, ak sa na niekoho oficiálne obrátíme my, bude to mať svoj zvuk.

Aké konkrétné akcie pre členov (starých aj nových) a nečlenov plánuješ v blízkej budúcnosti?

Najbližšie sa snáď podarí Stretko pre nováčikov, aj keď ho asi oblečieme do akraktívnejšieho názvu. Okrem toho organizujem RolePlay workshopy (z oblasti larlov) a uvidíme, ako sa chytí myšlienka hrania stolových hier u nás v klubovni. Nebolo by zlé ani oživiť myšlienku filmových večerov, keď už prichádza zima a slnko zapadá skoro.

Ked' sme sa minule (bude tomu už páričky) bavili o Klubovni, spomínala si, že by to chcelo zaviesť nejaký systém do upratovania. Máš

nejakú predstavu ako by to mohlo vyzerat?

Ked' sme sa minule bavili o Klubovni, bola som zrušená, že systém upratovania je utopia... Čiže som tú myšlienku ďalej nerozvíjala, v zásade šlo o nejaké sprehladnenie, čo všetko treba na klubovni urobiť, ako často, a aká za to môže byť odmena. (V podobe voľných vstupov, napríklad. Alebo našej nehynúcej vďačky.)

Ech... Ako som ti potom písal, bol som unavený, čiže to láthspellovanie nebolo úmyselné. Za bežných okolností som ten posledný, čo hľadá chyby v nových nápadoch, ktoré môžu ST posunúť vpred. Ale vráťme sa k téme, teda k tebe. Na záver tu mám páričky otázok, ktoré kúsok zaváňajú bulvárom...

Odpúšťam a počúvam.

Ako plánuješ zvládať svoj heroldský hendiķep, že trávi značnú časť týždňa v Brne, teda mimo svojho heroldstva?

Zatiaľ sa mi darilo vracať sa z Brna vo štvrtok večer a odchádzať v nedele v neskorých hodinách, a priznajme si, od pondelka do stredy sa toho veľa nedeje. Navyše väčšina komunikácie sa dnes rieši po internete.

Pozrime sa teraz jednou otázkou do ďalekej budúcnosti. Ako si predstavuješ seba samu povedzme o desať rokoch? Rodina? Kariéra? Fantastika?

Rodinu si pre istotu nepredstavujem. (smiech) A o kariére sa ďaľko sníva dopredu. STčko a larpy sa však za posledných páričkových rokov stali dôležitou súčasťou môjho života a teraz sa mi zdá, že keby sa všetko točilo len okolo školy a práce, bolo by to také... prázdné. Naivne verím, že sa mi to podarí ideálne skombinovať.

No tomu veríme asi všetci. Posledná otázka. Čo by si rada odkázala našim čitateľom? Nejaké posolstvo na najbližšie týždne.

Si zákerný. Asi aby nepodceňovali chrípkové obdobie, to znie ako rada od mamy. A ešte: "Nepýtaj sa, čo môže ST urobiť pre teba, ale čo si ty urobil pre slovenský romantizmus..." (Smiech)

Výborne, myslím, že sa nám práve podarilo definovať nový zvyk - motto čísla.

Ďakujem pekne za rozhovor.

DÔKAZ MOJE DOSPELOSTI

Každý ďalší krok bol o kúsok ľažší než ten predchádzajúci. Púzdro s lukom sa mi bolestivo zarývalo do ramena. Zaťal som zuby. Vzdať to? Vrátiť sa? Nie, nemusel by som sa nikomu zahanbene dívať do očí... len ona by vedela, že som sklamal. Myšlienka na jej odmietavý pohľad mi vlieva silu do žil.

Alesia. Ladná ako laň a nebezpečná ako veľké mačky z ďalekých krajín. Nádherná ako... ako lúče vychádzajúceho slnka v lístí stromov. Také boli jej oči, zelené a žiarivé, ako drahokamy uprostred jemnej tváre lemovanej záplavou hnedých vln... Mal som ju stále pred očami, ako ma s úsmevom plným sľubov žiada, aby som sa nevracal, kým nesplním úlohu.

„Dôkaz tvojej dospelosti,“ hovorí pomaly, „bude tento šíp.“ Do rúk berie tisové drevo, zľahka sa bruškami prstov dotýka letiek a červenej farby na jednej z nich. „Viem, že si dobrý strelec, môj anjel, šípmi nemrháš. Dokáž mi, že ho zastrelíš jednou ranou.“ Odvráti sa, tvár jej zahali tieň. „Potom sa staneš mužom, akého chcem.“

Jej slová mi zneli v hlave, aj keď som konečne prišiel na určené miesto. Nateraz mi neostávalo nič iné, len čakať. Poriadne som si obzrel okolie. Tam dolu, na ceste napriek otvorenou lúkom, bude môj cieľ. Musel som veľmi opatrne vybrať úkryt... napokon, nebola som prvý krát na love. Aj keď toto bude iný lov, pomysel som si trpko, ale strach z krvi prehlušila spomienka na hnedé vlasy a olivovú pleť.

„Prečo nežiadaš niečo iné?“ pýtam sa,

hľadiac jej do očí.

„Bojiš sa snád?“

„To som nepovedal.“

„Si ešte len dieťa,“ nakloní hlavu na stranu a v hlase jej zaznie posmešný tón. Potlačím chut' spýtať sa, akým spôsobom prekročila prah dospelosti ona.

„Nepovedal som, že to neurobím,“ dodávam neisto, no ona sa opäť len rozosmeje.

„Ja som to vedela. Vedela som, môj anjel, že stratíš odvahu, hned' ako začne byť horúco...“ S úskrnom sa zvrne a zamieri k lesu. Chytí ju za ruku.

„Alesia!“ Keď obráti tvár späť ku mne, má ju studenú. „Ja... pôjdem tam. Urobím pre teba čokol'vek.“

„Čokol'vek?“

„Čokol'vek na svete.“

„Prisahaj.“

„Prisahám pri Svetlodarcoch aj pri Duchovi lesa.“

Vzdychol som si. Nedala mi inú možnosť. Oprel som sa o mohutný kmeň stromu, ktorý ma dokonale skrýval. Slnko sa už pomaly začali dotýkať vrcholku stromov a mňa premáhala únava, keď som dolu zachytil akési hlasy. Nádych, výdych. Stál som v prítmí, aby ma zo zlatistým svetlom zaliaskeho údolia nikto nemohol spozorovať, ani keby snáď hľadel presne mojím smerom. Pani slnečného kotúča je na mojej strane... aspoň to.

Vietor mi rozvial vlasy, preplietal ich do obrazcov šamanových rituálov. Čas sa spomalil, zhustol ako med divých včiel. Na lúku vyšli bojovníci z náčelníkovej družiny. Založil som šíp. Červenou letkou smerom odo mňa bolo to jednoduché označenie, aby som v rýchlosti nespravil chybu, neotočil šíp nesprávne a neničil letky. Červený pružok na pierku bol aj mojím znakom, podpisom... ba viac! Bol miestom, kde blúdili jej štíhle prsty, jej dotyk bol posvätením, ktoré som tak veľmi potreboval!

Stáli nezoranení, nahlas sa rozprávali. Neboli odo mňa ďalej ako na sto krokov. Napol som tetivu, pomaly, oveľa pomalšie, než by bolo účinné. Alebo sa mi to len zdalo? Neviem. Prostredník a ukazovák som oprel o spánok. Medzi mojím okom, hrotom šípu a ľavou stranou náčelníkovej hrude bola priama čiara.

Ruky sa mi zachveli. Už ani jej zelené oči nedokázali potlačiť pocit viny, tú časť môjho ja, ktorá kričala, nie, nesmieš! Na lúca mi vyhŕkli slzy. Zažmurnkal som muži predsa neplačú... lenže ako neplakat? Je snáď skutočným dôkazom dospelosti čin, ktorý ani slzy nedokážu ospravedlniť? Zabiť... po prvý krát som čo len v myšlienkach použil toto slovo. Ani jej nežné pery ho nevyslovily.

Potom som si spomenul na zvest', o ktorej si šepkali staré ženy v dedine. Náčelník chce Alesiu. Náčelník chce Alesiine horúce ústa, oddajné telo, jej zamatový hlas šepkajúci slová lásky...

Bolo to predsa jej prianie. Možno toto bola pravá príčina. Posledná prekážka a potom bude moja, iba moja.

Pustil som tetivu.

Šíp rozrážal vzduch, letel rovnomerne, iba miernym oblúkom. Mohol som byť na seba pyšný. Namiesto toho som odvrátil hlavu. Nedokázal som,

nechcel som vidieť, či som trafil. Za sebou som počul výkrik.

Neviem, ako sa mi podarilo vrátiť sa domov, možno som sa celé hodiny túlal lesom v márnej snahe zabudnúť. Netúžil som po odmene. Ked' som prišiel do osady, náčelníkova družina tam už bola. On sám, nezranený, stál nad provizórnym lôžkom pri ohni, na ktorom umieral jeden z jeho mužov. Okolo zhromaždená celá dedina, manželka raneného plačúca na zemi, jeho trojročná dcéra s nechápavým výrazom tváre, šaman...Alesia.

Všimla si ma prvá.

„On!“ skríkla a ukazovala na mňa prstom.
„Poznám ten šíp! Patrí jemu! Musel to byť on!“

Pozeral som na ňu prázdnymi očami a nemal som silu brániť sa, keď mi strhli z plieč tulec a rozsypali na zem usvedčujúce šípy a načervenou nafarbenou letkou. Ked' ma surovo schmatli a sotili k ohňu. Pozeral som na ňu prázdnymi očami, keď sa privinula k náčelníkovi a on ju majetnícky pobozkal.

Na dôkaz svojej dospelosti som bol pripravený prijať trest.

Veronika "Lothmíril" Frankovská

HOBIT V DVOCH FILMOCH

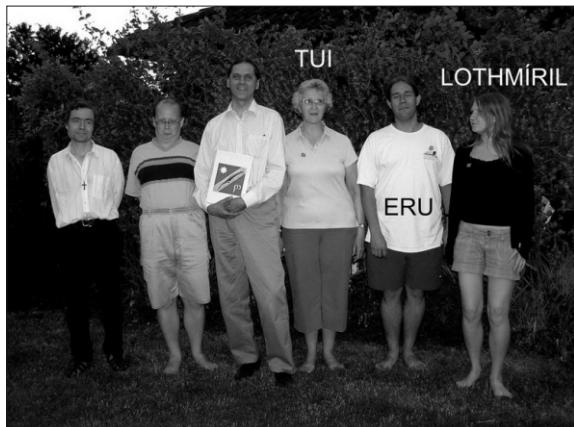
A máme to ak ste sa báli, že z Hobita opäť vyhodia celú časť o skŕtoch v Hmlistých horách, aby mohli viac záberov obetovať Arwen v Roklinke alebo monumentálnej polhodinovej Bitke piatich armád, môžete si vydýchnuť. Napriek tomu, že doteraz všetko nasvedčovalo tomu, že sa natočí celistvý film Hobit a druhý film, ktorý bude zobrazovať 60 rokov medzi dejom prvej Tolkienovej knihy a Pánom Prsteňov, režisér a producent nám zvedavcom zamiešali karty. Sedemnáste apríla vydali Peter Jackson a Guillermo del Toro oficiálne vyhlásenie, že Hobita sfilmujú v dvoch dieloch a doplnia o slúbené súčasti „druhého filmu“.

„Rozhodli sme sa rozdeliť Hobita do dvoch filmov, vrátane Bielej rady a Gandalfovej cesty do Dol Guldur,“ povedal Del Toro, ktorý v apríli 2008 dostal natáčanie očakávaného filmu do rúk.

„Povedali sme si, že by bola chyba pokúsiť sa vtlačiť všetko do jedného filmu,“ dodal Jackson. No, uvidíme, čo si dovolí vystrhnúť z tohto príbehu. Predpokladané časy premiér sa nezmenili, prvý diel uzrie svetlo sveta v decembri 2011, druhý o rok neskôr.

Veronika "Lothmíril" Frankovská

O JEDNOM STRETNUTÍ

Tuilinde (vlastným menom Susan Frances Edwards) sme spoznali minulé leto na oslove 36. výročia švédskej tolkienovskej spoločnosti Forodrim. Táto dáma nás oslnila nielen svojimi prekrásnymi kostýmami a veľmi milou povahou, ale hlavne svojou literárnu tvorbou. Okrem básnenia sa venuje aj písaniu príbehov z prostredia ľuďou samou vytvoreného sveta. A to všetko v jazyku prastarom a zložitom, ale krásnom na posluch aj na pohľad (ked' sa zachytí znakmi) v jazyku vznešených elfov, v quenyjčine.

V tomto čísle Athelasu Vám na nasledujúcich stranach prinášame báseň venovanú kapitánovi ithilienských hraničiarov. Prvý krát sme ju počuli ešte vo Švédsku, na stretnutí Mellonath Daeron (lingvistickej gildy Forodrim) priamo v quenyjčine a bol to silný zážitok. Práve preto by som Vám odporúčal, aby ste ju nečítali potichu, ale prednesli si ju pekne nahlas. Dúfam, že potom zapôsobí rovnako aj na Vás.

Na záver ešte treba dodat', že Athelas nie je prvým médiom, ktoré má tú čest' priniesť svojim čitateľom tento literárny kúsok anglická verzia básne už v minulosti vyšla v časopise Amon Hen, magazíne britskej The Tolkien Society. V quenyjčine však báseň vychádza poprvý krát.

Ján "Eruantalon" Bakoš

FARAMIR

Núravë harna, nenyë lantala,
lantala mir i nûra mornië,
han estel, han melmë, han cuilë.

Mapaina poldë manten,
ortaina i nárlion,
ananta uryanenyë.

Er, hilyanen i fëar
i veryë ohtarion,
i nyë ihilier.

Undu i lumbë
'Morna Heruva
te ifirier;

quorinë i Alta Síressë,
uryaina lantala coassen,
ar nehtaina i Pelerissen.

Mal lá upustielmë
i hormar i mahtaner
i taura Mindon Tirnonna.

Sí fëanya né vanwa,
nyéressë er ranyanen
ter uruitë mornië.

Sin né ninya metta yando.

~~~~~

San, háya, hlarnenyë óma.
Ristala ter i mornië,
i óma essenza quentë.

Nes óma túreva
ananta moiceva,
i ánë cala nin.

"Faramir! A Faramir!"
Nahamneryen entula,
aupela firiello,

ar, quetala "Namárië"
hehta meldomacilinyar
i anwa eménier mettantanna.

Polin hlares quetala,
"Faramir! A Faramir!"
Nás i óma aranyo!

Óma nolwë ar poldoro,
auroitala nyérenya.
Tultaryen! ... Mauya nin lelya!

Lencavë, lumbavë, pelan.
Sí mornië ná cata nye,
ata ómarya óra nin;

"Faramir! A Faramir!
Á tula i calanna.

Entul' estel ar cuilenna!"

Pantala hendunyat,
cenin i aranta
envinyatarinyo.

Envinyatálar
mát i arano
appëar nyë.

"Tultanelyë nyë!
Herunya, tulinyë!
Mana 'aran cána?"

"Áva vanta lumbissen
mal á cuival! ... Á sérë,
ar nauval mína ír' entuluvan."

"Caruvanyes, Herunya, an man
meruva caita caimaryassë
íré aran utúlië ?"

~~~~~

I hossi úmeo oantier,
i Heru 'Morinórëo avánië,
ar envinyanta ná Ondonórë.

I taura Mindon Tirno
ná i Mindon Aranwa,
Elessar, Envinyatar.

Melmenen laituvalves alassavë,
pan Estel harë i mahalmassë
ar turë orelvassen tenn' oio!

FARAMIR

Deeply wounded, I was falling,
falling into darkness,
beyond hope, beyond love, beyond life.

Though seized by strong hands,
lifted from the flames,
still I burned.

Alone, I followed the souls
of the valiant warriors
who had followed me.

Beneath the gloom
of the Dark Lord
they had died;

drowned in the Great River,
burned in falling houses,
slain on the Pelennor.

But we had not halted
the hordes who fought towards
the mighty Tower of Guard.

Now my spirit was lost, and
in sorrow I wandered alone
through a fiery darkness.

This was my end too.

~~~~~

Then, afar, I heard a voice.
Cutting through the darkness
it called my name.

A voice of power
and yet of gentleness,
which brought a light to me.

"Faramir! O Faramir!"
It summons me to return;
to turn away from death;

and saying "Farewell",
to leave my sword-companions
who have, in truth, come to their end.

I can hear it saying,
"Faramir! O Faramir!"
It is the voice of my king!

A voice of wisdom and strength
driving away my grief.
He summons me! ... And I must go!

Slowly, wearily, I turn.
Now the darkness is behind me
and again his voice urges me;

"Faramir! O Faramir!
Come towards the light.
Return to life and hope!"

Opening my eyes
I see the noble face
of my renewer.

The healing hands
of the king
are touching me.

"You called me!
My Lord, I come!
What does the king command?"

"Walk no more in the shadows,
but awake! ... Rest,
and be ready when I return."

"I will, my Lord, for who
would want to lie abed
when the king has come?"

~~~~~

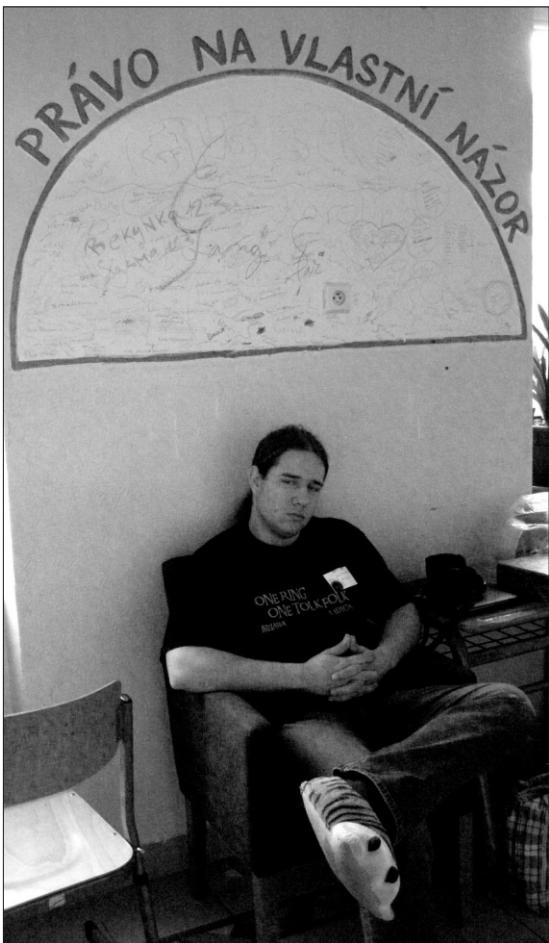
The armies of evil have fled,
the Lord of the Dark Land has vanished,
and Gondor is renewed.

The mighty Tower of Guard
is the Tower of the King,
Elfstone, the Renewer.

With love we will praise him joyfully,
for Hope sits on the throne
and reigns in our hearts for ever!

Tuilinde

*Pútnici zo zemí bez plynú
stretnú sa v meste veží a korún...*
[3. kniha proroka Ermehtara]

Tohtoročný TolkienCon bol opäť výnimočný. Hlavnou zmenou oproti minulosti bolo rozhodnutie organizátorov zmeniť túto akciu z „verejnej“ na „pozvánkovú“. Viedla ich k tomu skutočnosť, že TolkienCon v minulosti prerástol priestorové kapacity ZŠ Grafická a minulý rok museli organizátori kvôli tomu hľadať iné priestory. Takisto sa na tomto rozhodnutí podieľala aj určitá únava organizátorov.

Koncom minulého roka teda niektorým z nás dorazila na mail pozvánka na TolkienCon 2009. Nasledovala mierna všeobecná panika spojená s horúčkovitou komunikáciou s organizátormi na témy “Môžem so sebou priviesť aj nepozvaných kamarátov?” a “Kol’ko ľudí môže prísť na jednu pozvánku?”. Ako sa však ukázalo, celé zmätkovanie bolo zbytočné. Nie kvôli tomu, že by organizátori mali problém s účasťou ľubovoľného množstva ľudí, ktorí na TolkienCon skutočne chcú prísť, ale hlavne preto, že veľkosť našej výpravy bola (a je to smutný zvyk...) priamo úmerná časovej vzdialenosťi TolkienConu. Ľudskou rečou povedané, išli sme nakoniec štyria. Lístky na autobus som sice kupoval na poslednú chvíľu (deň pred odchodom) ale Aryanne sa aj tak podarilo dojať ma tým, že sa štyri hodiny po nákupu lístkov rozhodla, že do Prahy nejde (sice zo

zdravotných dôvodov...).

V piatok ráno sme sa teda na Autobusovej stanici stretli všetci dvaja (Lothmíril išla vlakom z Brna a Shadow z Košíc.) Ja a Loki. Nastúpili sme do autobusu a (kupodivu) bez akýchkoľvek problémov vyrazili a o pár hodín aj dorazili do Stovežatej. Na Florenci sme sa vďaka dokonalej synchronizácii príchodov nášho autobusu a jej vlaku + metra stretli s Lothmíril. Po krátkej porade padlo rozhodnutie, že do otvorenia registrácie, a tiež aj do Shadowovho príchodu, je ešte ďaleko a vyrazili sme splniť niekoľko vedľajších uestov do centra mesta. Lothmíril potrebovala kúpiť lístky na Masters of Rock, ja som išiel pre zmenu vyzdvihnuté lístky na Symfóniu Pán Prsteňov a Loki... Loki sa tuším vydal osliatávať odbornú literatúru do niektorého z blízkych kníhkupectiev, kde sme si ho o pár hodín zase vyzdvihli. Všetky uesty sme úspešne a v časovom limite hodnom “Pevnosti Bojárd” splnili a následne sme na Hlavnom Nádraží rovnako úspešne odchytli Shadowa. Po tradičnej večeri v úplne tradičnej “hospodě Chaloupka” sme už len nasadli na metro a vyrazili smerom k miestu conania. Ako som už spomíнал, tento rok sa organizátori pokúsili (úspešne) znížiť počet návštěvníkov conu a ten sa teda mohol vrátiť do priestorov ZŠ Grafická, teda s navigáciou neboli problém. Myslím, že niektorí by sme tam trafili hádam aj so zviazanými očami.

Čo povedať o samotnej akcii? Pamäť bola krutá, teda obsah prednášok si veľmi nevybavujem. Na druhej strane ich nebolo až toľko. Organizačná únava sa prejavila tým, že organizátori nechali program na samotných návštěvníkoch conu, teda prednášali len tí, čo naozaj prednášať chceli a mali o čom. Na druhej strane si však myslím, že kvalita a zaujímavosť prednášok tým len získala. A aby som nezabudol.... na cony sa vraj nechodí kvôli prednáškam, ale kvôli ľuďom.

Neskorý piatkový večer sme s Lothmíril strávili v čajovni u Draka a Mirwen konzumovaním "toystov s medvedíkmi" (šunkové toasty), popíjaním vynikajúceho čaju a sledovaním (ja) a občasnom zapájaní sa (Loth) do debaty s okolosediacimi a obsluhou. Debata to bola vsutku zaujímavá a často aj neľudsky zábavná. Najmä v okamihu keď sa začalo rozoberať, či je z hľadiska financií a administratívny výhodnejšie českých tolkienistov (a fantazistov) združovať ako občianske združenie, politickú stranu, alebo ako cirkev. Tou politickou stranou som si nie celkom istý, ale cirkev tuším prišla zúčastneným ako celkom dobrý nápad. Ale to už noc značne pokročila, čiže to nebola až tak úplne prekvapivý záver. Príjemné posedenie sa rozložilo až neskoro po polnoci, keď nás Drak s čudným výrazom v tvári a nožom v ruke vyzval aby sme sa rozišli, že by radi išli späť. No neurob mu radosť...

Ale podieme k prednáškam, a teda k sobotnému ránu. Za veľmi zaujímavé som považoval rozprávanie mne neznámeho tolkienistu, ktorý strávil istý čas na Novom Zélande. Priblížil nám jeho výlet na

Opku Mt. Ngauruhoe, ktorá kedysi filmárom poslúžila ako Hora Osudu. Pre mňa bol výsledok prednášky asi taký, že v mape Nového Zélandu, ktorá mi v izbe slúži ako "wish list" mám zapichnutú prvú vlajočku.

Sobotné poobedie a podvečer sme strávili zľahka offtopicovo. Spomenul som si totiž, že v Divadle v Dlouhé hrajú Pratchettovu Maškarádu a rozhodli sme sa, že túto zhodu okolností jednoducho musíme využiť (ja som ju už sice raz videl, ale myslím, že si ju rád pozriem aj nabudúce). Zábava bola pratchettovsky skvelá, nebránili nám v nej ani sedadlá v poslednej rade a chrápajúci sused počas druhej časti predstavenia. A že chrápal kvalitne....

Za zlatý klinec celého conu však považujem českú premiéru amatérskeho filmu „Do Roklinky bez návratu“ natočeného členmi S.T. Wieža z poľskej Bielawy. Všetkým známy príbeh sa im podarilo výborne pretvoriť, takže obecenstvo sa, myslím, bavilo neustále. Najväčší výbuch smiechu nastal v okamihu, keď Frodo.... Ale čo vám to budem prezrádzať, pozrite si to na SlavCone sami. Časť sobotného večera som následne strávil debatou s Elekom o pikoskách z nakrúcania. Myslím, že len zásah vyšej moci zabezpečil, že sa pri ňom nikto nezranil a že hotel, kde nakrúcali niektoré scény nevyhorel (ved' kto by predpokladal, že elektrické rozvody sú umiestnené v komíne krbu...). Sobota pre mňa následne skončila (na con) pomerne skoro nejakso som už nedokázal udržať otvorené oči, a tak som sa radšej presunul do spacáku.

Nedeľné udalosti? Dalo by sa to zhrnúť ako „štandardný postup“ - naraňajkovať sa, umyť, pobaliť sa, rozlúčiť sa s kamarátmi (a s Lokim, ktorý ostával v Prahe až do nedele) a odchod domov. Tentokrát som cestoval (až do Brna) s Lothmíril, ktorá využila aspoň na túto cestu lístok, ktorý už Aryanna mala zaplatený a nevyužil by sa. Z Brna do Bratislavu som pokračoval sám a... dospával som.

Uplne na záver by som chcel aj touto cestou vyslovíť poděkování neznámemu dobrodincovi, ktorý ma tesne pred vystúpením z autobusu v Bratislave upozornil, že na zemi mám vypadnutý mobil. Nebol sice môj, ale okamžite som si spomenul, že rovnaký mala v rukách Lothmíril. Ach tie ženy...

Text: Ján „Eruantalon“ Bakoš
Foto: Matúš „Loki“ Hyžný

TOLKIE N - OTEC MODERNEJ EPICKEJ FANTASY?

Ked' som sa s Tolkienom zoznámil prvýkrát, vôbec som netušil, čo má tento pán na svedomí. Bola to knižka Hobit, sice trochu čudesná ale akýmsi spôsobom mimoriadne príťažlivá. Vystupovali v nej zvláštne národy, ktoré však postrádali naivné vykreslenie prístupu tradičného rozprávkára. Tie Tolkienove národy akosi samé o sebe fungovali a netvorili iba nejakú kulisu príbehu. Boli jeho plnohodnotnou súčasťou a po boku hlavných hrdinov tvorili aktérov príbehu. To už nie je obyčajná rozprávka, ako viacerí Hobita, alebo dokonca Pána prsteňov, označili.

Tolkien vo svojej eseji „O rozprávkach“ (vyšla ako... v preklade...) konštatuje, že ak nás má nejaká literatúra posunúť ďalej, nemôže byť šitá na mieru, musí nás istým spôsobom prevyšovať. Myslím si, že Hobit k takejto literatúre jednoznačne patrí. Rovnako mám pocit, že sa z čítania napr. rozprávok bratov Grimmovcov dá vyrásť, ale Hobita, ak sa vám raz zapáči, dokážete čítať aj po mnohých rokoch.

Teda, môj prvý exkurz Stredozemou viedol skrz Hobita. Ešte som netušil, čo je tá Stredozem zač. Mal som vtedy 11 rokov a pravdu napíšuc, dovtedy som hľal populárno-náučné knižky o vesmíre, prírode a záhadách ako UFO, zjavenia či psychokinéza. A do toho sa postupne vplietla poetika Hobita. Bolo to niečo celkom nové. Trvalo mi to súce na trikrát, kým som Hobita vôbec dočítal, ale napokon to stálo za to. Samotné Tolkienovo meno som začal vnímať až po zahryznutí sa do Pána prsteňov (toho som zvládol už na druhý pokus). V kníhkupectvách som si všimol nielen knižky od Tolkiena ale aj o Tolkienovi. A jedna z prvých myšlienok, ktoré mi v mladých ušiach zarezonovali bola téza, že Tolkiena možno považovať za otca modernej epickej fantasy literatúry. Musíte uziať, že mi to vtedy znelo pompézne. Pod vplyvom môjho absolútneho nadšenia Pánom prsteňom som

sám začal každému bez akýchkoľvek pochybností tvrdiť, že tatko Tolkien bol na začiatku. Na *samom začiatku*.

Či už som túto myšlienku od základu nepochopil, alebo je jednoducho nesprávna, závisí na ule pohľadu. Každopádne však pred Tolkienom tvorili autori, ktorých imaginácia sa dá s tou Tolkienovou porovnať. A nielen to. Tolkien týchto autorov poznal, čítał ich a nechal sa nimi do istej miery ovlyvníť. I keď podľa Lewisa „*Tolkiena nikto nikdy neovplyvnil*“, pričom na margo dodáva, „*že by ste skôr ovplyvnili parný valec*“. Ako reakciu možno citovať samotného Tolkiena: „*The Dead Marshes and the approaches to the Morannon owe something to Northern France after the Battle of the Somme. They owe more to William Morris and his Huns and Romans, as in The House of the Wolfings or The Roots of the Mountains.*“ (Mŕtve močiare a príchody k Morannonu vďačia trochu severnému Francúzsku po bitke pri Somme. Vďačia viac Williamovi Morrisovi a jeho Hunom a Rimantom, ako aj Rodu Wolfingovcov a Koreňom hôr.) (JRRT: Letters 226, 31. Dec. 1960)

Pán William Morris (1834-1896) bol podľa Lina Cartera prým spisovateľom, ktorý plne využil možnosti hrdinskej fantastiky. A keď umíral, Tolkien mal iba štyri roky. Ale o Morrisovi sa medzi ľudími veľa nehovorí, jeho diela nie sú dejako významne prekladané a pri pojme otca modernej epickej fantasy si naň ho väčšina ľudí ani nespomenie.

Dalšími Tolkienovými súčasníkmi boli napr. Lord Dunsany (vlastným menom Edward John Moreton Drax Plunkett), Erik Rücker Eddison, či Mervyn Laurence Peake. Všetci nejakým spôsobom prispeli ku klasickému fondu fantastickej literatúry v dnešnom zmysle slova. Ale faktom je, že počet autorov, ktorí začali napodobovať štýl Tolkiena bol asi najväčší, alebo minimálne zožali najväčší kommerčný úspech. Mám na mysli najmä posttolkienovskú heroickú a vysokú fantasy Terryho Brooksa, Davida

::Willian Morris (autoportrét, 1856)::

::Lord Dunsany::

Eddingsa, alebo Raymonda Feista. Ak to trochu zvulgarizujem, klasika je sice klasikou, ale ľudia čítajú väčšinou niečo iné.

To, že Tolkien netvoril primárne pre vydavateľstvá a teda v samotnom prístupe k svojmu dielu sa výrazne líšil od akéhokoľvek súčasného autora podobne ladených príbehov, som rozpitvával v minulom čísle Athelasu. Je iróniou, že práve Tolkiena parafrázovalo tak ohromné množstvo spisovateľov vo vidine veľkého zárobku.

Aby som to zhrnul: Tolkien neprišiel v zásade s ničím novým, aspoň čo sa týka využitia možností hrdinskéj fantastiky. Rovnako myšlienky obsiahnuté v jeho dielach nie sú nijako originálne a čo sa týka fabulácie, nazval by som ho majstrom parafrázy. To, čím ohúril, nie sú ani tak nástroje, ktoré používal, ale spôsob, akým ich používal. Využitím mytologického odkazu viacerých kultúr vytvoril samostatne fungujúci konglomerát, ktorý *de facto* modernizoval mýty tak, aby bol ich odkaz jasnejší a pochopiteľnejší pre súčasnú spoločnosť. Navyše jeho prístup k samotnej tvorbe mytológie Stredozeme bol celkom iný, než je tomu u rádových komerčných spisovateľov. A niet sa čo čudovať. Tolkien bol primárne jazykovedcom, ktorý miloval jazyk zvnútra. Nebol spisovateľom a teda sa ani ako rádový spisovateľ nesprával. Svoje diela skôr skúmal, študoval, mapoval ich genézu, než by ich vymýšľal. Tolkien si totiž vymyslel vskutku iba máločo. Tým, že čerpal priamo z jazyka a mytologického dedičstva skutočných národov, nevytváral nič umelé, takže v konečnom dôsledku aj keď Tolkienovu mytológiu možno označiť za umelú, možno tak urobiť iba v časovom kontexte jej vzniku. Povedal by som, že zatiaľko mytológie reálne existujúcich národov vznikali v priebehu ich vlastného vývoja, mytologický

koncept u Tolkiena späť rekonštruoval charakter jednotlivých etník a najmä bol tento koncept prepracovaný jedinou osobou Tolkienom samotným.

Možno teda Tolkiena označiť za otca modernej epickej fantastiky? Obávam sa, že toto majestátne znejúce označenie, ktoré mi v ušiach tak rezonovalo, ked' som mal dvanásť, mi dnes príde ako nadnesene vyslovené zoskupenie prázdnych slov. V dnešnej dobe potrebujeme všetko kvantifikovať: ten bol prvý, tamten má najviac strán, niečo stúplo o toľko a toľko percent, vydal toľko a toľko kníh. Myslím že u Tolkiena napokon nie je podstatné, či začal nejakú novú epochu a ak áno, akým spôsobom to docielil. U Tolkiena je dôležité niečo celkom iné. Ale na to už musí prísť každý sám...

Matúš "Loki" Hyžný

OPRAVA

V minulom čísle v článku "Považujete Tolkiena za fantasy?" na strane 15 sa píše: "*Tolkien však diela svojich "fantastických" predchodcov pravdepodobne nepoznal, takže mená ako William Moriis, lord Dunsany či Erik Eddison mu asi veľa nehovorili*". Tolkien diela týchto autorov nielenže poznal, ale ho aj do istej miery ovplyvnili v jeho vlastnej tvorbe, ako ste si už mali možnosť vyššie prečítať.

NA ZÁVER A NA ZAMÝSLENIE

"Úlohou fantázie nie je ani tak urovnávať, čo je zvláštne, ako ozvláštnovať to, čo je urovnane, robiť skôr zázraky zo skutočnosti ako skutočnosť zo zázrakov."

Gilbert Keith Chesterton

"Ak chceš vidieť svetlo sviečky, musíš ju odniesť do tmy."

Ursula K. Le Guinová /Najvzdialenejšie pobrežie

O SPOLOČENSTVE TOLKIENA

OZ Spoločenstvo Tolkiena, združenie fantastiky (ďalej len ST) je združenie ľudí, fanúšikov, zaobrájúcich sa fantastikou a predovšetkým tému diel pána profesora J.R.R. Tolkiena.

Našou prvoradou snahou je združovať ľudí, ktorých Tolkienove diela zaujali rovnako väšnivo ako nás a majú záujem stretnať sa, či komunikovať s rovnakou krvnou skupinou. (V kruhu nášho druhu hovoríme takýmto ľuďom „Tolkien pozitívni“.)

Ďalšou našou snahou je zveľaďovanie mena profesora Tolkiena, šírenie myšlienok a posolstiev jeho diela, ale takisto osobne prispievať k doplnovaniu informácií, ktoré by pomohli zodpovedať niektoré nejasné otázky. V rámci zbierania týchto informácií ST spolupracuje s inými záujmovými skupinami či jednotlivcami (autormi, prekladateľmi, teoretikmi, výtvarníkmi) zo Slovenska aj zo zahraničia.

ST tiež vyhlasuje autorské súťaže na tolkienovskú tému, či už sa jedná o kreslenie alebo písanie, a následne propaguje najlepších autorov, aj prostredníctvom fanzinu Athelas.

Okrem týchto aktivít sa ST aktívne podieľa na tvorbe rôznych verejných stretnutí (conov) pre ľudí zaobrájúcich sa fantastikou, organizuje takéto stretnutia a podporuje myšlienku týchto stretnutí svojou účasťou. Do tejto kategórie patrí nepochybne festival **SlavCon**, ktorý je akousi vlajkovou lodou nášho združenia.

Za šesť rokov svojej existencie prispelo ST k rozvoju fantastiky na Slovensku nemalou mierou. Okrem už spomínaného SlavConu, vydalo ST šestnásť čísel nepravidelného fanzingu Athelas, značnou mierou dopomohlo k vzniku portálu www.slad.sk a niekoľkých ďalších webov. Jeho členovia sa aktívne zapojili do programu deviatich rôznych conov a stretnutí v štyroch krajinách Európy. Jazyková odnož ST s názvom Lambi Eldaron preložila (zatiaľ) časť elfskej učebnice.

No a nakoniec sa ST snaží svojim členom poskytnúť jedinečnosť a kúzlo, ktoré určite pocítili pri čítaní Tolkienovych kníh, a to tým, že pre nich organizuje rôzne stretnutia so zaujímavými ľuďmi, oslavy, hry, výlety, vedomostné kvízy, ankety, atď.

Zrátané a podčiarknuté, TOTO je naša Stredozem.

V prípade akéhokoľvek záujmu nás neváhajte kontaktovať na nižšie uvedených e-mailových adresách alebo písomne na

OZ Spoločenstvo Tolkiena, Klemensova 1, Bratislava 811 09.

Nemáš chuť na trochu fantasy?

Spoločenstvo Tolkiena,
združenie fantastiky
Vás srdečne pozýva na
4. ročník festivalu
histórie, mytológie,
hier, sci-fi a fantasy

www.slavcon.sk

ATHELAS - FANZIN OBČIANSKEHO ZDRUŽENIA SPOLOČENSTVO TOLKIENA (www.arda.sk)

Šéfredaktor: Matúš „Loki“ Hyžný (loki@arda.sk)

Pomocný redaktor: Ján „Eruantalon“ Bakoš (eruantalon@arda.sk)

NA VÝROBE TOHTO ČÍSLA SA PODIELALI:

Dizajn, jazyková a grafická úprava: Matúš „Loki“ Hyžný

Ilustrácia na obálke: Daniela „Dandy“ Bodišová

Ilustrácie: Daniela „Dandy“ Bodišová, J.R.R.T.

Autori článkov a básni: Daniela „Dandy“ Bodišová, Ján „Eruantalon“ Bakoš, Matúš „Loki“ Hyžný, Veronika „Lothmíril“ Frankovská,

Michal „Shade“ Grečner, Susan Frances „Tuilinde“ Edwards

Priatelia Athelasu: Dandymamka /vďaka za technickú pomoc/ & Kníhkupectvo Alter Ego /vďaka za pomoc pri rozširovaní/

V prípade záujmu o staršie čísla Athelasu navštívte webovú stránku alebo kontaktujte šéfredaktora.